Ч. 250 (14.147). Львів, четвер 19. вересня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-36.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як вирішила Женева італійсько-абісинський спір?

Комісія пятьох виготовила тільки пропозиції.

ЖЕНЕВА, 18. 9. ПАТ. По цілоденних нарадах комітету пятьох, секретаріят Ліги оголосив вчора вечором такий комунікат:

„Комітет пятьох продовжував нині свої праці, щоб найти мирову розвязку італійсько-абісинського спору. Завтра відбудеться чергове засідання, щоб остаточно зредаґувати пропозиції, що моглиб бути основою до переговорів".

У тому стереотиповому комунікаті є багато недоговорень, яких зіставлення дає таку картину ситуації: Підкомітет знавців закінчив свої праці та вчора рано предложив їх комісії пятьох. Комісія пятьох одобрила першу частину звіту, що аналізує італійський матеріял та абісинську відповідь. Щодо другої частини, в якій є конкретні припоручення реформ в Абісинії під наглядом Ліги Націй, в комісії 5-ох є поділені погляди.

Між ін. висунули застереження, що ті припоручення виходять поза рями, дозволені вже тим самим, що Абисинія є членом Ліги Націй та що треба оставити її на таких самих правах, які мають інші члени під охороною договору Ліґи, який запевнює всім державам однакову поведінку. Такі застереження мала висунути Туреччина.

По довшій дискусії комісія пятьох рішила не подавати своїх пропозицій у формі остаточних припоручень, але подати їх тільки як основу до дискусії. Ті пропозиції Рада прийме нині рано, потім предсідник комісії Мадаріяга передискутує їх з італійським і абісинським делеґатом.

Пропозиція, що її Мадаріяга предложить обом сторонам, не матиме практичних рішень щодо національности осіб, які мали би переводити реформу в Абісинії. Отже питання персональної участи Італії в контролі Ліги над Абісинією є й надалі невирішене. Пропозиції виключають будьяку військову й політичну контролю Абисинії, обмежуючись до адміністраційних, поліційних, господарських, судових і суспільних реформ. Провідною ідеєю пропозицій має бути створення за згодою абісинського цісаря широкої підстави для розвою цивілізації у краю та для ліквідації стану небезпеки для чужинців, що працюють в Абисинії та для сумежних італійських кольоній.

В колах Ради Ліги не думають, щоб ті пропозиції могли створити нову, кращу ситуацію.

Здогадуються, що Італія з місця відкине ту пропозицію і комісія пятьох по 12-денних зусиллях повідомить Раду про безуспішність своєї праці.

Італія не боїться санкцій.

Італійська оцінка ситуації в Женеві.

РИМ, 18. 9. ПАТ. Італійські політичні кола так оцінюють ситуацію, що витворилась у Женеві.

Італійський офіційний комунікат з 14. ц. м. виразно стверджує, що ніякий компроміс не розвяже абісинської проблеми. Тому Італія буде змушена відкинути пропозиції комітету пятьох, якщо вони не візьмуть уповні на увагу італійських домагань. Після відкинення тих пропозицій італійський уряд поступатиме залежно від обставин, а свій виступ з Ліґи Націй узалежнить від низки умовин, про які офіційно загал іще не повідомлено. Можна здогадуватись, що ті умовини вяжуться зі здогадним рішенням Ради Ліги щодо протиіталійських санкцій.

Італійські політичні кола не думають, щоб сама Англія рішилась на військові санкції, що спричинилиб війну далеко грізнішу від льокального італійсько-абісинського конфлікту. Те, щоб Франція прилучилась до британської акції вважають у Римі за неможливе з двох засадничих причин: 1) Анґлія ніколи не мала би змоги дати Франції відповідний еквівалент в Европі; 2) Франція заприязнена з Італією хоче задержати мир і напевно вимагатиме того, щоб кольоніяльний спір перемінився в загальну війну. У висліді можна рахувати на санкції тільки господарські, застосовані Анґлією. Цього бодай не боїться Італія, що і так має ріжні торговельні і фінансові трудноші від Анґлії і її домінній.

Коли ті трудноші триватимуть далі, Італія купуватиме вугілля в інших краях, не з Анґлії, а мясо на південно-американських ринках.

Абисинія приготована оголосити загальну мобілізацію.

АДІС АБЕБА, 18. 9. ПАТ. В понеділок закінчилися тут останні приготування до оголошення загальної мобілізації. Всеж до неї прийде тільки тоді, коли Італія явно нападе на Абісинію. На границі Еритреї заприміти ли збільшений рух італійських відділів.

Щодня відпливає військо до Африки.

МІЛЯНО, 18. . ПАТ. Вчора вечором на кораблі „Азарто Саро" відплили з Дженови до східної Африки: відділ війська з 1.500 вояків і два кораблі з воєнним матеріялом.

НЕАПОЛЬ, 18.9. ПАТ. З Неаполю відплив корабель „Біянка Мано" до східної Африки, забираючи зі собою 152 старшин і 3.500 вояків.

Комуністичні банди плюндрують Китай.

ТОКІО, 18. 9. ПАТ. Комуністичні банди на тереві Китаю, що їх недавно розпорошили, перейшли знову в ріжних місцях краю, головно в провінції Гунан, до офензиви. Аґенція Ренґо повідомляє з Чевдов, що червоні відділи йдуть на місто Мін-Сіян. Дивізію китайських державних військ комуністи розбили й вона подалась до Таі-Сун-Клін. Банда з 20.000 людей окружила місто Тепль-Ші-Мін у провінції Гунан. Вона є тільки 43 милі віддалена від Ічан. Крім цього інша група червоних військ загрожує містові Лі-Чав, що є віддалене тільки 40 миль від важного центра Чанд.

Завзятий ворог автономії.

Зміни в еспанськім уряді.

МАДРИД, 18. 9. ПАТ. Поголоска про димісію міністра маринарки Вілянова, яка кружляла від кількох днів, знайшла нині потвердження. Мін. Вілянова заявив, що подався до димісії. Мін. Вілянова є завзятим противником автономії для катальонців і тому волів уступити ніж згодитись на віддання публичних робіт катальонському парляментові.

Змарнований час і гріш.

Абсольвентам середніх шкіл і батькам під увагу.

Львів, 18. вересня 1935.

Позавчора помістили ми навмисне статейку про характер університетських студій у Злучених Державах Півн. Америки: про найбільш практичний підхід американців до високошкільної освіти, яка ні трохи не перешкоджає студіюючій молоді займатись практичною роботою вже підчас самих студій, навпаки, привчує їх до такої праці і влекшує їм дістати її. Наприкінці тієї статейки була замітка про зовсім протилежний характер університетських студій в Европі, де студент дістає безліч відомостей чисто теоретичного змісту, без практичної вартости при життєвому застосуванні. Бо абсольвент европейської високої школи, навіть з найкращим дипльомом у кишені, мусить ще присвятити роки праці, заки зможе практично виконувати своє звання, та й тоді ще мусить мати капітал, щоб відповідно уладити собі варстат праці (лікарський кабінет, технічне бюро, адвокатську канцелярію). Для нашої української молоді істнують ще своєрідні умовини: не тільки виконування праці, але й високошкільних студій.

Не хочемо у даному випадку займатись трагедією української молоді у її цілій ширині, бо це справді тема надто широка, надто болюча і надто незалежна від — ґазетних міркувань. Маємо тут тільки на увазі наскрізь актуальне питання, звязане з вибором звання і записом до високої школи, питання, яке щорічно стає рубом перед абсольвентами середніх шкіл і їх батьками. Про анахроністичну риску галицької вдачі: лучити поняття добробуту („пана") з поняттям високошкільної освіти — була вже не раз мова на сторінках нашої преси. Правда, масові редукції української інтеліґенції в ріжних фахових ділянках праці, редукції, рівнозначні з повною ліквідацією деяких українських інтеліґентських станів (нотаріят, судейський стан, залізниця, почта), при герметично зачинених дверях до всіх щаблів адміністраційно-бюрократичної кар'єри, — загальне безробіття інтеліґенції та систематично стосований „нумерус клявзус" чи подекуди навіть „нумерус нуллюс" супроти українських кандидатів у польських високих школах, — все те разом сильно захитало довіря і наших батьків і нашої молоді до вартости високошкільної освіти. А проте у непропорціональному відношенні до такого дійсного стану істнує у нас нахил — старатися за впис до високих шкіл, вписуватися туди і — марнувати роки життя та масу зусиль і грошей на студії, які в остаточному висліді продукують кадри безробітних.

Яке у нас безробіття інтеліґенції — про це, здається, найкраще знає сама молодь і самі батьки. Але коли один д-р хемії займається веденням кооперативної харчівні (мимоходом кажучи, з досить мінорним вислідом), а інші два інжинієри продають яблука, то такі факти безумовно мусять викликувати рефлексію, що колиб дані одиниці присвятили були роки і гроші, витрачені на політехнічні студії, на вивчення куховарства і ведення садівничого під-

приємства, — то безумовно і вони самі краще почувалиб себе сьогодні і громадянству приносилиб більшу користь.

Ми є свідками такого явища, що хоча важко дістатись до високої школи, хоча багато вона коштує і важко її скінчити, хоча істнують мінімальні, чи радше ніякі, вигляди на заробіток після закінчення високошкільних студій, проте і студенти і їх батьки не позбуваються думки, що „ануж може" високі школи дадуть і освіту і варстат праці. Ця думка є останнім залишком галицького привязання до старих, утертих шляхів життевої карієри. Ця думка фротсто не допускає інших думок: ніщо у наших часах так не шкодить, як триматися перестарілих шабльонів.

До таких шабльонів належить напр. висилка молоді — абсольвентів середніх шкіл — на студії за кордон. Правда, студії на чужині дають чималі користи: дають знання чужої мови, чужої культури й обичаїв, дають змогу „глянути на світ". Але хліба не дають. Навпаки: у наших часах і на наші відносини закордонні студії є чи не 100-відсотковим люксусом, на який можуть собі дозволити тільки діти справді дуже заможних батьків, так само, як тільки дуже заможні люди можуть собі дозволити їхати на літній відпочинок на Семерінг, замість на нашу Гуцульщину. Закордонні студії слід сьогодні трактувати виключно як теоретичну освіту і приємність пізнавання світа, — без обрахунку на заробіток. При безробітті на чужині і нострифікаційних труднощах у краю ті студії практично-заробіткової вартости не мають майже ніякої. У часах загально-національного зубожіння треба пропагувати гасло: не вивозити гроша на чужину та старатися якнайменше видавати його на непродуктивні цілі — на непродуктивну освіту. Чи не краще, щоб батьки, готові матеріяльно ще кілька літ помагати дітям покінчити високу школу, ті гроші зужили на уможливлення дітям практики у якійнебудь ділянці торговлі і допомогли їм до заснування свого варстату праці? Чи не краще змалку трактувати ремесло, як однаково „почесне" звання, як напр. адвокатура, з якої так важко вижити сьогодні справжнім найбільшим фахівцям з широко відомими іменами?! І ремісникам та купцям не ведеться сьогодні блискуче. Але фактом є, що ми нині все ще у Львові не маємо ні одного солідного українського ресторану, ні одної української каварні, що ще маємо — здається — тільки одного відомого фризієра, і що істнує безліч інших родів праці, якою можна витягнути з кишень земляків той гріш, що з конечности переходить до кишень — неукраїнських.

Окрема справа — це освіта жінок. І знову таки самі жінки з високою освітою найкраще знають, скільки їх має змогу жити зі своєї освіти: мінімальний відсоток. Зате щораз частіше стрічаємось з випадками, що абсольвентки фільософії шукають посади „панночки до дітей" і — є вдячні, коли таку посаду дістають. Знаємо теж, що стараючись за таку посаду, кандидатка звичайно промовчує свої фільософічні студії, бо виказка абсольоторії університету моглаб їй пошкодити!

Не обнижуємо вартости високої освіти, не пропагуємо гасла „далой грамотние", не перечимо, що чим більше високоосвічених одиниць, тим вищий культурний рівень громадянства. Все це аксіоми. Але такою самою аксіомою є потреба кожної людини — жити, мати самому що їсти і мати змогу заснувати собі та втримати родину. Тому гадаємо, що треба між вимогами широкої загальної освіти і чимшвидшого варстату праці — найти вихід золотою серединою: хай „освіту для освіти" добувають одиниці, які мають змогу дозволити собі на це, і такі одиниці повинні мати необмежений доступ до всіх високих шкіл. Проти стосування до української молоді якогонебудь „нумерус клявзус" політичні чинники і молодь і все громадянство мусить боротися, як проти чисто політичної шикани. Але „про домо суа" мусимо освідомлювати нашу молодь і її батьків, що за варстатом праці не треба доконче шукати — у високошкільних мурах: бо аж надто часто іде там на марно час і гріш.

Рішучий голос Англії.

Прага, вересень, 1935.

Промова міністра закордонних справ Англії сера Самуеля Гора в Союзі Народів у дебаті над італійсько-абісинським конфліктом зробила велике враження у цілому світі. Вся европейська преса, з винятком, розуміється, італійської, вбачає в ній остаточне мементо не лише на адресу Італії, але й Союзу Народів. Гор сказав усе те, що Англія в цій справі могла ще сказати, і тому панує загальна думка, що женевська установа опинилась перед: або — або. І для Франції після промови Гора нема вже іншого вибору, як між Італією або Англією та між Союзом Народів і сумнівної вартости аліянсом в майбутньому. Таким чином Гор своєю промовою спрямував женевські наради на шлях, який так чи інакше мусить завершити італійсько-абісинський конфлікт і то так, що Англія відіграє тут безумовно вирішну ролю. Не диво, що женевська промова Гора не сходить зі шпальт европейської преси і кожний день приносить нові коментарі до неї. Одним із найцікавіших є безперечно той, що міститься в статті Сера Нормана Анджеля, нобелевого лавреата миру, який принесло 13. ц. м. „Народні Освобоєні",

Вказавши ще раз на небезпеку, яка криється в майбутній італійсько-абісинській війні для европейських держав з боку африканських та азійських тубильчих народів, Анджель піддає строгій критиці всі ті арґументи, якими Італія старається оправдати конечність війни з Абісинією. На думку автора, господарська ситуація Італії зовсім не поліпшиться тим, коли Італія кинеться у затяжну війну і знищиться фінансово окупацією країни, якої господарський розвиток буде вимагати довгого ряду літ. Це зовсім неправда, що головною господарською конечністю модерних держав є посідання земель, які можуть стати місцем господарського збуту, або джерелом, звідки можна черпати сирівці. Нинішній світ терпить від надміру, а не від недостачі. На світі нема нині такої країни, яка радо не погодиласяб поділитися з іншими своїми сирівцями. Всі нині дуже охотно продають кожному, хто тільки має гроші. Щоб купувати сирівці в підбитій країні, на це треба так само грошей, як і на купівлю в чужині. Неправдою є теж і те, що модерна держава для зліквідування теперішньої кризи потребує великопростірности своєї державної території. Теперішня господарська криза є загальна, від неї терплять однаково і Злучені Держави Півн. Америки, які володіють величезними просторами і засобами сирівців, і Швеція чи Данія, які не мають кольоній і не розпоряджають надміром сирівців.

Нестійний є також арґумент італійської популяції. Англія має теж масу безробітних — два міліони, а великопросторність британської імперії нічого не помагає. Англія не може післати своїх безробітних до Канади чи до Австралії, бо вони там, як еміґранти, не моглиб нічого іншого робити, як знову лиш продукувати ще більше мяса, масла, овочів і т. д. для англійського ринку і таким чином суперничати з продуцентами Англії. І яка тут поміч? У Франції не можна говорити про перенаселення, і вона має величезні кольоніяльні простори, а проте вона терпить від теперішньої господарської кризи так само, як інші держави. Сирівці в модерному світі мають свою дійсну вартість лише тоді, коли їх можна ввести в обіг. Гірник не буде їсти свого вугілля.

Причини господарських труднощів модерної держави лежать не в недостачі простору, а в лихому поділі, що є наслідком поганої організації теперішньої господарської системи. Навіть переможна війна, як цього навчила нас світова війна, цього питання не розвяже. Розвязати його може лише міжнародня організація і така світова політика, яка унеможливить всі такі спроби і зусилля, яких нині уживає саме Італія. Лише мирна і розумна співпраця між народами може усунути нинішнє лихоліття. Якщо нинішній світ треба охороняти силою, то ця сила мусить бути знаряддям права, а першим таким законом мусить бути, що ніякий нарід не сміє вести війни лише тому, щоб поширити свої посілости. І коли нині Італія старається всіх переконати, що Англія виступає проти Італії в її конфлікті з Абісинією лише з „імперіялістичної зависти" і тому, щоб використати Абісинію для себе, то це зовсім не відповідає дійсному настроєві англійського народу. Більш як 90 прц. англійського народу є за тим, щоб ужити господарських санкцій і навіть воєнних засобів, колиб цього вимагала конечність — проти кожного, хто не додержав би постанов пакту про Союз Народів. Річ тільки в тому, що імперіялістичні англійські кола не зовсім добре зрозуміли відношення між обороною держави і засадами пакту, себто, що війна проти одного якогось члена Союзу Народів є однозначна з війною проти всіх його членів. Коли йде про охорону всіх земель, то Англія вже давно засвоювала своє становище, а шкода, що ті, які загрожують пактові щойно так пізно довідуються як далеко Англія посунена в його обороні. Шкода що Англія в свій час не прийшла до такого рішення, а то може булоб ще вдалося не допустити до війни, — бож нині вже ясно, що колиб прийшло до італійсько-абісинської війни, Англія вже лише із самих основних мотивів оборонної стратеґії мусить у цю війну вмішатися.

М—к.

Італія відкине пляни комітету пятьох.

Міжнародня управа для Абісинії.

ЖЕНЕВА, 18. 9. ПАТ. „Журналь де Деба" пише, що комітет пятьох опрацював подрібний плян управи Абісинією міжнародніми органами на зразок Ліберії. Плян передбачує покликання головного дорадника і двох його заступників та введення в Абісинії міжнародньої поліції. Головним дорадником, ні його заступниками, ні старшинами міжнарод. поліції не можуть бути громадяни трьох держав, які мають кольонії, що межують з Абісинією. Виходить, що ними не можуть бути ні італійці, ні французи. ні англійці.

„Журналь де Націон" пише, що комітет пятьох рішив запропонувати обом державам деякі територіяльні зміни. Абісинія мала би відступити Італії деякі простори здовж кордону Сомалі й Еритреї в заміну за територіяльні уступки від В. Британії порту Зеіля і від Франції недалеко Джібуті. Територіяльні пропозиції висуне голова комітету в розмові з представниками Абісинії та Італії, якщо обі держави згодяться на плян міжнародньої управи як основу до полагодження конфлікту.

Вчора вечором прем. Ляваль відбув довшу розмову з італійським делеґатом Альоізім і поінформував його про плян комітету пятьох. Мін. Іден поінформував теж делеґата Абісинії Гавиріяте про цей плян.

ПАРИЖ, 18. 9. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Нині відбудеться засідання ради міністрів, на якім Мусоліні буде міг предложити плян комітету пятьох. Здогадуються, що цей плян Італія відкине і свою відповідь подасть у формі нової заяви.

Заборонили вїзд большевицьким гостям.

ПАРИЖ, 18. 9. ПАТ. „Юманіте" і „Популер" протестують проти того, що французький уряд відмовив вїздової візи до Франції представникам большевицьких професійних союзів, які на прохання комунізуючих професійних союзів мали взяти участь у конгресі, скликанім до Парижа.

Новий віцеміністр внутрішніх справ.

ВАРШАВА, 18. 9. ПАТ. Державний підсекретар у міністерстві внутрішніх справ Тадей Криховський, який перейшов у липні минулого року з міністерства внутрішніх справ на становище віцеміністра до адміністраційних справ, уступив на власне прохання зі свого становища і перейшов до міністерства справедливости

Президент призначив віцеміністром внутрішніх справ дотеперішнього директора політичного департаменту цьогож міністерства п. Генрика Кавецького.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати поштовими марками.

Загальний Зїзд Рідної Школи.

Звичайний Загальний Зїзд Рідної Школи (статутових відпоручників Кружків „Р. Ш." і Повітових Союзів Кружків „Р. Ш.") відбудеться дня 25. грудня ц. р. Місце зібрання і денний порядок подамо до відома у свій час.

Всі Кружки „Р. Ш." мають вибрати відпоручників на той Зїзд найпізніше до кінця жовтня ц. р. Списки делегатів подати до відома Головної Управи Р. Ш. за посередництвом Повітових Союзів (Кружків) „Р. Ш.".

Головна Управа Рідної Школи.

Сокільське Повітове Свято
в Перемишлянах.

РАДІСНИЙ РАНОК. — ГЕНЕРАЛЬНА ПРОБА.

В дні 15. вересня ц. р. переживало українське сокільство і враз із ним усе громадянство Перемишлянщини свій великий день. Вже від вчасного ранку почали напливати до Перемишлян зі всіх сторін повіту суцільні відділи соколів під проводом начальників гнізд. З піснею на устах, з розрадуваними обличчами входили вони в місто, яке щойно пробуджувалось зі сну. Прекрасна погода побільшувала ентузіязм серед сокільської молоді, яка по довгій підготові прибула здати іспит зі своєї організаційної дисципліни й вишколеної тілосправности.

Проба вправ, як і свято, відбулись на чужій площі. Старшина гнізда в Перемишлянах задумує в найближчому часі купити власну площу до вправ; на цей раз мусіла ще винаймити площу в чужих, яка своїм гарним положенням та уряженням дуже добре надавалась на переведення Повітового Сокільського Свята. В скорому часі упорядковано відділи руховиків і руховичок та переведено генеральну пробу.

ПОХІД МІСТОМ. — БОГОСЛУЖЕННЯ.

В годині 11.30 сформовано похід, який під проводом голови гнізда з Бачева рушив головною вулицею до місцевої церкви на богослуження. Попереду йшла орхестра читальні „Просвіти" з Лагодова, відтак сокільська старшина, а саме: відпоручник Старшини Сокола-Батька п. М. Тріль, члени старшини гнізда в Перемишлянах з головою д-ром Я. Сахном, голова гнізда в Глинянах д-р С. Дичок, голова гнізда в Розворянах дир. М. Сеник та б. голова гнізда в Городку, представник Української Парляментарної Репрезентації посол д-р С. Біляк. За ними йшов почесний відділ побратимів з Перемишлян і Глинян, відтак вирівняними трійковими кольонами цвітисті ряди посестер, учасниць та учасників. Замикали похід кольони побратимів. Увесь похід відбувся у найбільшому порядку й робив на населення міста, що масово виляглo на вулиці, величезне враження. На основі дорівочного обчислення у поході брало участь ок. 1.500 осіб.

В асисті дооколичного духовенства відправив о. кан. Томович торжественну Службу Божу на майдані перед церквою. Прегарну проповідь виголосив парох Перемишлян, о. Ковч. Відтак похід рушив на площу вправ, де й розвязався.

ЗВІТ. — ПРИВІТИ.

Пополудні в 4. год. уставились кольонами на площі вправ перед головною степеницею руховики до звіту. Голова д-р Сахно звітував відпоручникові Старшини Сокола-Батька такі прибувші на Свято сокільські гнізда: Розворяни 20 побратимів і 15 посестер, Глиняни 30+23, Ушковичі 30+16, Перемишляни 18+7, Ладанці 26 + 20, Унів 55 + 30, Кривичі 20 + 20, Волків 46 + 25, Словіта 20 + 16, Коросно 60 + 50, Перегноїв 11 + 26, Туркотин 24 + 22 : Бачів 11. Крім цього запрошені інші організації, а саме: лугове гніздо Якторів 21+32 та спортові кружки „Р. Ш.": Лагодів 45+38 і Борщів 30+32. Провід над руховиками перебрав відпоручник Старшини Сокола-Батька п. М. Тріль, який перевів відтак показ вправ.

Роздався приказ „Позір!" і на високу щоглу піднісся під звуки національного гимну жовто-блакитний прапор. Голова гнізда в Перемишлянах коротко й палко відкрив Свято. Йому у відповідь залунало з тисячки грудей трикратне „Слава Українському Народові, Старшині Сокола-Батька й Українському Сокільству!". Відтак складали привіти: відпоручник Старшини С.-Б., представник УПР посол д-р Біляк, о. кан. Томович, голова гнізда з Глинян і представник української преси п. Шевяк. Потім сокільська старшина відібрала дефіляду.

ПОКАЗ ТІЛОСПРАВНОСТИ.

Шістьма кольонами з протилежних кутів площі почали входити побратими до здвигових вправ вільноруч. Зразково виконали вони комбінований вихід, у якім ішли до себе скосом, то лучилися у збиту масу, то знову розходились на боки, щоби вкінці на знак провідника виконати приписаний розступ до вправ. У вивчення цих вправ вложили руховики багато праці, тому не диво, що кожна вправа йшла рівно і гладко. Деякі незначні похибки губилися у масовім рівномірнім порусі рамен, ніг і кадовба. Ця впорядкована й урухомлена одномірним рухом маса викликувала величаве враження зорганізованої сили, вишколеної зручности й небуденної краси. По них пописувались відділи учасників та учасниць легкими 4-тактовими вправами. Довгим цвітистим шнурочком перекроїли площу навскіс відділи посестер та уставились також шістьма кольонами до здвигових вправ віночком. Розступ до вправ і криття в рядах вийшло вправді слабше, як у побратимів, одначе самі вправи лишили по собі незатерте враження. Плястично й легко плили вони, зливаючись гармонійно з тактом українських пісень. Правдивою прикрасою цілого виступу були вправи місцевих побратимів на коні, поручах і дручку. Гарна комбінація рухів при дійсно знаменитім вишколі руховиків творила ефектовну цілість, що місцями при більш ризикових продукціях заставляла глядачів до ахкання. Знамениті були теж вежі на високих драбинах, ставлені сокільським гніздом з Ушкович. Вже серед сумерку перевели відділи посестер ритмічну вправу: „Накрила вічка...", до якої самі співали. Закінчився цей виступ танком: „Чумаки", що його відтанцювали побратими з Бачева.

ВИСНОВКИ.

Загальне враження зі Свята якнайкраще. Воно дало нам доказ, що українське сокільство інтенсивно працює над собою і що завдяки тій праці наше тіловиховання поступає скорим кроком уперед.

Тут слід замітити, що старшина гнізда в Перемишлянах вложила багато труду у Свято і справді подбала, щоб воно вийшло величаво. Позатим належиться признання начальниці гнізда в Глинянах п. Т. Тарабанович та голові гнізда в Бачеві п. В. Приймі, які багато причинились до зразкового переведення показу вправ. Орхестра і в поході і при вправах вивязалася зі свого завдання добре. Слабою сторінкою був брак приписових руханкових одягів у руховиків, крім кількох мужеських відділів, які своїм зверхнім виглядом гарно відріжнялись від інших.

М. Т

БОГДАН НИЖАНКІВСЬКИЙ 4)

40 КМ.

IV.

Знову дорога. З дороги в бік вузька стежка в високий, не скошений овес. Гусак. Кінець на дорозі, а початок на Плісниську. Ніхто ще як живе, такого „гусака" не бачив.

— „А попід горою!..." Гей!

Сонце, що вже давно досягнуло середини неба, поволі котилося вниз. Хтось, що ніколи не мав годинника, голосом різаного барана кричав:

— Мой! Котра година?...

А ще інший „хтось", що мав аспірації на жартуна, кричав:

— А подивися на сонячний годинник!

Якась панна, що ніколи не відріжняла веселого від сумного, голосно сміялася й затикала широкі уста рукою.

— Хо, хо!...

Дуфту заболіло в жолудку й він почав пікатися кущами й зеленню.

— А де Плісниськo?

— Плісниськo!

А Плісниськo було видно. Високі, порослі кущами й деревами вали. На нижчому валі кілька моргів вівса. На найвищому, що має стрімкий верх — великий деревляний хрест, а під хрестом, сперши на кріс, поліцай. Аж смішно — а заразом сумно. Що за символізм!... Навіть за сотні літ, навіть на тому місці, де не видно мурів, де лише залишився спогад — чобіт! Але хто цим псував би собі вастрій! Чорт бери! (Міросько скинув наплечник в він скотився вниз між кущі). Про Плісниськo знав уже незнаний автор „Слова о Полку". Таки так виразно згадуючи Сон Святослава, долину, цю, де росте овес й вали, до колись стояв замок, зве „Плісниськo". І тому тепер тут стоїть хрест й щороку їдуть молоді зі Золочева, Бродів й Олеська. Щороку несуть наплечники, течки й випочаті кости. Щороку роблять знимку (як-же без знимки?), гуторять, ласують, пригадують минулорічне й сміються, кілько хто може. Так само тепер.

— Зникла!

На високому стативі стояв апарат, а на високій липі сонце.

— Приємні міни! Раз...

— Ідіот!

Міросько сказав це тихцем й витягнув зпід штанів великий, висушений бодяк.

— Два, три!...

Дуфта нахилився до якоїсь панни, що мала окиснене волосся й золоті зуби та сказав, що фотограф не засадив кліші (хотів викликати „бувт"). Панна зробила двавнозначучу міну й поспитала, що таке кліша.

Дуфта подивився на муху, що мала сісти йому на кінець черевика й потер долонею праве вухо.

— Ви, здається, зі Золочева?

Панна удавала королівну:

— Так.

Дуфта скромно спустив очі:

— Пізнати.

Одначе панна направду була зі Золочева — й була щиро врадувана: — Направду?

Решту Дуфта не міг сказати і з надміру енергії дістав на правому оці легкого зеза. Ірина прикликала обі Олі, нараджувалися й казала приложити фіговий листок. Але такого листка не було.

Голова прогульки (той, що виглядав, як останній могіканин) рішучим голосом наказував вертатись домів.

Міросько питався одної панни, що мала 82 молоденьких літ, чи її штрикає в нові й передсказував, що буде дощ.

Дорогою починав навівати вітер

— Раз, два, три, чотири!...

— Варят! Варят!...

— Тримай! Лапай!

— Нурмі!

Гуртки розтягалися й відставали щораз дальше: Дуфта, що мав довгі ноги і Міросько, що ними похвалитися не міг, йшли на самому переді. А решта тяглася, як недобитки французької армії в 1812. р. В половині дороги кілька разів блиснуло й кільканацять разів загреміло. За чверть години блискало зовсім явно й почав падати дощ. Грубі краплі глухо пахкали по поросі. Придорожні дерева шуміли щораз голосніше.

Голова (ох, той голова!) з відповідною позою й знанням подивився на небо й вискандував:

— Буде дощ!

Голова не був зовсім мудрий. Дощ падав і без того. Хмари були на небі, на телеграфних дротах і на дорозі. Під колінами туго натягалися мязи, а віддих різко проходив крізь горло:

— Бігом!

— Ге-ей, бігом!...

Ще сім кільометрів. Ще... — арештою, куда можна було сховатися? Крізь листя дерев протікали густо краплі, а трава в придорожніх ровах прилягала до мокрої землі. Позаду був Сасів. (Ой, Сассів!). Дуфта й Ясько бігли разом. Міросько, що мав наплечник, залишувався позаду, вкінці по пів кільометрі зник. Позаду було чорно й дорога вривалася. Потім пристанув Ясько й важко випльовував слину. (Конець буде)

Зворот в італійсько-абісинському спорі?

На яких умовинах Італія зрезигнує з війни.

ПАРИЖ, 18. 9. ПАТ. Авас повідомляє з Адіс Абеби, що подорожні, які недавно виїхали до Швеції, впевняють, що в провінції Балі абісинці концентрують поважніші військові сили.

Недалеко границі італійського Сомалі сконцентровано велику скількість абісинської піхоти.

ПАРИЖ, 18. 9. ПАТ. Кореспондент „Ентрасіжан" повідомляє з Женеви про можливість нового звороту в італійсько-абісинськім конфлікті. В італійських колах мали заявити, що Італія може зрезигнувати з війни проти Абісинії, коли В. Британія відповість позитивно на французький запит, що годиться запевнити мир у всіх частинах світу, значить і в Европі і в Африці і під умовиною, що Італії признають її узасаднені домагання. В Італії переконані, що ґарантії Льондону успішно могли би запевнити італійські кордони у Бреннері. Італія моглаб мати позитивні користи з англійських зобовязань. Але, якби Англія відмовилась запевнити Францію, що стерегтиме мира теж в Европі, тоді Італія змагатиме до своїх цілей, не резигнуючи з остаточних засобів. Кореспондент запевнює, що вчорашнє засідання комітету пятьох відбувалось в атмосфері деякого відпруження з приводу тих вісток. Комітет кінчить свої праці увечері і предложить обом сторонам текст звіту, в якім є конкретні пропозиції. Це дасть італійському урядові змогу розглянути цілість справи на нинішнім засіданні.

Ліквідація податкових залеглостей.

Обіжником із 7. вересня ц. р. міністерство скарбу доручило всім скарбовим палатам і скарбовим урядам відписати всі залеглости, без огляду на висоту, а саме:

1) воєвідського податку від вишинку і збогачення та надзвичайної державної данини з 1921. р. — враз з усіми додатками;

2) гривни, грошеві кари, які наложено рішеннями, виданими до 31. березня 1933. р. за незаплачення податків: ґрунтового, від нерухомостей, від помешкань, від будівельних площ, від промислового, доходового, від тантієм, від капіталів і рент та маєткового.

Далі обіжник наказує відписати залеглости за 3) податки: ґрунтовий, від нерухомостей, від помешкань, від будівельних площ, промислового, доходового, спеціяльного від тантієм, від капіталів і рент та маєткового;

і 4) гривни та грошеві кари, наложені на основі 96 статті закону про доходовий податок і 105. ст. закону про промисловий податок.

Це не торкається залеглостей:

1) належних з неправосильних ще вимірів;

2) забезпечених на нерухомім маєтку або гіпотечних вірительностях;

3) зголошених до конкурсової маси, якщо конкурс ще не закінчений;

4) платникові належаться гроші від державного скарбу.

Далі відпишуть залеглости платникам (фізичним і правним особам — без ніяких заходів), яким в останній раз визначили податки перед днем 1. квітня 1931. р. і які по дні 31. березня 1933. р. не заплатили ні сотика на залеглости, на випадок:

1) дійсної ліквідації підприємства, звинення варстату праці, або втрати джерела заробітку, якщо платник не має іншого маєтку або доходу;

2) смерти платника або еміграції, якщо платник не залишив маєтку і якщо про ці обставини знає скарбовий уряд, нпр. на основі спадкових актів, посвідки управи громади і т. п. Якщо платник виїхав до держави, яка підписала з Польщею договір правної допомоги у справі податків (Чехословаччина, Данціг) залеглість можна відписати тільки тоді, коли скарбова влада дотичної держави ствердить, що залеглости годі стягнути;

3) платник змінив місце постійного замешкання і не можна устійнити його теперішнього місця замешкання.

В цьому останньому випадку можна відписати залеглости тільки тоді, якщо не можна відшукати теперішнього місця замешкання.

Рішення про відписання податків видають:

1) скарбові уряди — у випадках, коли загальна сума залеглостей платника не перевищає 1.000 зол.;

2) скарбові палати, без огляду на висоту залеглости у випадках фактичної ліквідації підприємства, смерти платника, або еміграції. Затем спілкам з обмеженою відповідальністю та іншим правним особам — у випадках, якщо загальна сума залеглости одного платника не перевищає 50.000 зол.;

3) міністерство скарбу в усіх інших випадках.

Вкінці обіжник вияснює, що відписання торкається загальної суми залеглостей платника, які повстали з податків з усіми додатками (державними і недержавними), з гривен і грошевих кар, у кожному скарбовому уряді зокрема, без огляду на те, чи платник має ще залеглости в інших скарбових урядах.

Відписання залеглостей спричинює теж автоматичне відписання залеглих відсотків і екзекуційних коштів від тих залеглостей.

Обіжник згадує, що відписування залеглостей кінчиться 31. березня 1936. р.

60.000 на змаганнях.

Враження очевидця зі змагань Спарта — Ференцварош у Празі.

Прага, 16. вересня 1935.

Прага ще не переживала такого спортового свята, яким були фінальні мячеві змагання між праською Спартою і будапештенським клюбом Ференцварош за чашу середущої Европи. Ці змагання відбулись учора 15. вересня на великім новім державнім стадіоні ім. Т. Масарика. Яке велике було зацікавлення цими змаганнями, доказує найкраще факт, що великий стадіон виповнила публика буквально вщерть. На стадіоні було 60.000 видців. Понад 10.000 цікавих залишилось перед брамами стадіону, які замкнули вже на дві години перед змаганнями на приказ поліції, бо всі білети заздалегідь розпродано. Крім того сотні людей облягали перед стадіоном ті самоходи, які мали з собою радіоапарати і таким чином слідкували за ходом гри.

На самім стадіоні лад удержувало 300 впорядчиків і 250 поліцаїв. Вісім фільмових виробництв і 32 фотографів фотографували хід змагань. На стадіоні було 180 представників чехословацької і закордонної преси. Всі будапештенські часописи вислали своїх редакторів до Праги. Австрія, Німеччина і Голяндія мали теж своїх редакторів, інші держави мали своїх кореспондентів. Телефонічний і телеграфічний уряд на стадіоні і в Празі облягали ввесь час журналісти, бо розмови про хід змагань велись майже з усіми більшими европейськими щоденниками. Найдовшу, бо півгодинну розмову вів один будапештенський журналіст зі своєю редакцією. Праська радіостація передавала дуже точно хід змагань, будапештенська тільки другу половину. Крім того в цілій Чехословаччині розміщено радієві голосники, які передавали хід змагань.

Як тільки змагуни обох дружин увійшли на площу, 60.000-на публика привитала їх невмовкаючими оплесками. Після того оркестра відограла державні гимни: спершу мадярський, що його публика вислухала мовчки з пошаною і потім чехословацький, що його публика підхопила і сама співала. Враження величезне!

По привітних промовах почалися змагання. Спарта виступила в такому складі: Кленовец; Бургер, Чтироки; Коштялек, Боучек, Србек; Фащінек, Заїчек, Брен, Неедлі і Кольошай. Ференцварош: Гала; Польгар, Корані; Мікеш, Море, Бан (Поша); Танцош, Кіш, Шароші, Тольді Кемені.

Спочатку Спарта мала легку перевагу, але пізніше гра вирівнюється. Шароші і Кемені доводять мяч аж під ворота, але непевні їх стріли рятують ситуації для Спарти. Два стріли змагунів Спарти відбиваються від поперечки і воротар Гала може їм спокійно приглядатись. Щойно в 26. хвилині Кольошаєві вдалось перевести мяч під ворота і Фащінек здобув першого голя. В 33 хвилині Брен перебився з мячем — з подання Заїчека — через мадярську оборону і здобув другі ворота. Мадярські копуни докладають усіх зусиль щоб здобути ворота, але всі їх стріли ліквідує певно оборона і воротар Спарти.

Друга половина гри почалася легкою перевагою Ференцварошу, але Тольді і Кіш перестрілюють. У 28. хвилині Спарта здобула знову вже треті ворота зі стрілу Брена з подання Нееділя. Від цього моменту мадярська дружина заломилась. Виграна Спарти певна! Величезними оваціями для змагунів Спарти, кінчаться ці ґеликанські змагання.

Після того по коротких промовах передано дружині Спарти чашу середущої Европи і публика ще раз уладила своїм переможним змагунам бурхливі овації.

Суддював ці змагання зразково англієць Фоґ. Лінійними суддями були два відомі судді з Австрії (віденці).

„Український Повітовий Дім" у Жовкві.

В неділю 15-го вересня ц. р. відбулося торжественне його посвячення. На це свято не тільки самої Жовкви, але й цілого повіту, явилось усе громадянство Жовкви і найближчих сіл, а зі Львова прибули запрошені делегати в особах: голови „Просвіти" д-ра Івана Брика і представника „Рідної Школи" проф. Ластовецького.

По Службі Божій у місцевій, прегарно вимальованій церкві оо. Василіян, посвячення дому довершив о. кан. *Пастернак* в асисті місцевого й дооколичного духовенства. Дуже цікавий реферат про історію будови цього величнього дому виголосив о. шамбелян *О. Погорецький*. З нього ми довідалися, як три повітові товариства, а саме: *Філія „Просвіти"*, *Кружок „Рідної Школи"* й *Філія Т-ва опіки над молоддю*, постійно й послідовно прямували до своєї цілі. Чули ми про велику жертвенність цілого повіту та про ще більшу працю й витревалість тих, що займалися збиранням фондів на свій дім. Нас зворушила та однозгідність у праці між усіми верствами жовківського населення, між світськими й духовними, головнож жертвенність і працьовитість місцевих *оо. Василіян*. Промовець згадав усі заслужені установи й особи, а зібрані громадяни зі широю вдячністю віддали їм честь.

Після того зложив привіт *голова Матірнього Т-ва „Просвіта"*. Він вказав на виховні моменти цієї творчої праці і з горячим завивом звернувся до молодого покоління, яке повинно те, що придбали батьки, зберігати й розбудовувати та в новій своїй домівці зачати послідовну, щоденну, дрібну працю на те, щоб у тих сильних мурах повстав ще сильніший, незломний дух.

Проф. *Ластовецький* виголосив привіт від „Рідної Школи", підносячи ті завдання, які чекають молодь тепер і в будуччині.

Від Української Парляментарної Репрезентації промовив посол д-р *Р. Перфецький*.

По привітах від *Союзу Українок і Повіт. Союзу Кооператив* залунав національний гимн і свято серед великого піднесення духа скінчилося.

По обіді відбувся на великій трифронтовій площі (теж своїй, не чужій) фестин з танцями. Незатерте враження зробили вправи дівчат і хлопців, особливо вільні вправи дівчат з Боянця, вежі хлопців із Пил, зворушливі вправи маленьких дітей: дівчат і хлопців місцевої захоронки та вкінці дуже культурна забава під проводом місцевого лікаря д-ра Сапруки.

Оце свято і настрій, що панував на ньому, були наглядним доказом великого поступу і національної свідомости й культури Жовківщини, в чому найбільша заслуга самої філії „Просвіти" та освітніх робітників на місцях

і.

Змагання Спарта — Ференцварош у Празі є ще одним доказом на те, що копаний мяч не тільки не „проїдається", як це дехто у нас в краю думає, але й далі є атракційним спортом і стягає на змагання тисячі видців. На описаних тут змаганнях був особисто що 15-ий мешканець Праги, а щонайменше вдвоє стільки мешканців столиці слідкувало за їх ходом, сидячи дома при радіовім апараті. І в нас у краю зросте певно дуже сильно зацікавлення цим родом спорту і тимсамим також касові впливи українських дружин, але тільки тоді, коли наші спорт. дружини зможуть виказатись відповідно високим рівнем гри, а не бездушною копаниною.

Х. Н.

СИЛИ В. БРИТАНІЇ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ.

КАІРО, 18. 9. ПАТ. Як повідомляє часопис „Ель Ахрам" сили В. Британії на Середземному Морі виносять: 144 воєнні кораблі, а саме 28 в Олександрії, 20 в Палестині, 6 у Суеському Каналі, 20 в Адені та 70 у Ґібральтарі.

РЕД. ЯКОБА ВИСЕЛЯТЬ ІЗ ШВАЙЦАРІЇ.

Із Берліна повідомляють, що політичного журналіста, німецького еміґранта Якоба (якого тому рік схопили були гітлерівські аґенти в Швайцарії та вивезли до Берліна) німецька влада видала Швайцарії. Швайцарська влада ред. Якоба арештувала і його виселять із Швайцарії в найближчих днях.

СКІЛЬКИ ВІЙСЬКА МАЄ ІТАЛІЯ В ТРІПОЛІТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. „Дейли Телеграф" обраховує італійські сили, стаціоновані в Тріполітанії, на 70 тисяч вояків і 375 літаків.

ОФІЦІЯЛЬНА ВІСТКА ПРО ЗАМКНЕННЯ ҐІБРАЛЬТАРУ.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. Як повідомляють із Ґібральтару, вчора вечором оголосили там офіціяльно про замкнення північного входу до пристані. Звертають увагу, що подібний розпорядок видали вчора теж і для південного входу до пристані. Військові літаки ввесь день кружляли над Ґібральтаром і його околицями.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Повітове Ювилейне Свято „Рідної Школи" в Козовій.

З нагоди 30-ліття істнування Кружка й 20-ліття істнування вселюдної школи „Р. Ш." у Бережанах відбудеться у неділю 22. вересня ц. р. у Козовій повітове ювилейне свято з такою програмою: Год. 8-ма: збірка коло церкви й похід на площу. — 9. год.: Архиєрейську польову Службу Божу відправить Преосвященний Кир Никита. — Год. 11-та: Посвячення прапору школи й вбивання цвяшків. Год. 12-та Академія з добірною програмою: 1) Привіт прилбицьких дітей — хор. 2) Вступне слово — Всеч. о. д-р Йосафат Скрутень Ч. св. В. В. 3) Катехизмові розмови дітей. 4) Діточі желання, 5) Митрополит Андрей і українські студенти — М. Голик, ст. техн. — реферат. 6) Р. Ваґнер: Тангайзер — а) Пільґерхор, б) Ґебет дер Елізабет — Орест Микулович, уч. VI. кл. гімн. — скрипкове сольо. 7) Радуйся Нене! — Анна Гевало — декламація. 8) Псалом 144 і 4 — хор прилбицьких дівчат під проводом Ярослава Микулович. Католицький Гимн. Фортепіяновий дострій обняла дир. Філії Муз. Інституту ім. М. Лисенка в Яворові Марія Випеницька. Крім того відбудеться партія живих шахів, виступи хорів і народнє гуляння. Вступ на свято 30 сотиків.

Злочинне нищення товарів і харчевих продуктів.

Жахлива статистика.

Статистичний уряд у Вашинґтоні оголосив звіт усіх товарів і харчевих продуктів, які нищать з економічних оглядів, щоб не доводити до спадку цін. І так у Бразилії знищили в однім тільки місяці березні 1935 р. не менше ніж 7,750.000 мішків кави, яку частинно спалено, частинно висипали до води. У Злучених Державах у першім чвертьріччі ц. р. зарізали і спалили 6.200.000 свиней, спалили 2 міліони тон кукурудзи. Щоб вдержати ціну масла на однім рівні зарізали в першім чвертьріччі ц. р. понад 600 тисяч коров. У серпні ц. р. на каліфорнійськім побережжі вкинули до моря півтора міліона помаранч. На Фльориді не зібрали з простору 10.000 гектарів дозрілих суниць, щоб плянтатори суниць не понесли втрат. На Цейльоні зменшили продукцію чаю на 20 відсотків таким чином, що 30.000 тон чаю вкинули до моря. В Канаді спалили в липні 3.000 тон пшениці, в найближчих місяцях спалять знову більшу кількість збіжя. В Індокитаю опалюють льокомотиви рижом, щоб позбутись надвишки 100 тисяч тон рижу.

Одночасно в тім самім часі голодовою смертю гинуть міліони людей у Китаю, Японії, на Україні та Індії. В деяких державах як у Чехословаччині, Австрії дорожнеча харчевих продуктів постійно зростає, в Італії і в Німеччині не можна взагалі купити деяких споживчих продуктів.

Зі звіту, який оголосила міжнародня комісія в Женеві виходить, що на Балкані і в Малій Азії є більше недоживлених дітей ніж по закінченні світової війни. В тому самому часі в богатьох европейських і американських портах стоїть багато вантажних кораблів, бо не мають що перевозити. Панамський канал минає ледви 15 кораблів денно, не 40—50 як перед роками. Тимчасом можна би не тільки накормити голодних, але дати теж заробіток безробітним і транспортові підприємства станули би на ногах.

Одначе живемо в ненормальних часах, в яких головної ролі не грають потреби людей. Найкращим доказом є саме оголошений документ статистичного уряду у Вашинґтоні.

Чеські мін'стри на Закарпатті.

Чеська преса повідомляє, що на Закарпаття вибираються з кінцем цього місяця міністр освіти **д-р Крчмарж** і міністр внутрішніх справ **Черний**. Оба міністри хочуть познайомитись на місці з шкільними й адміністраційними справами на Закарпатті.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 44)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Як було з часописами? Як з усім іншим: з початку гірше, опісля краще. З початку, коли всяка комунікація з позатаборовим світом була ще вельми утруднена вартою і цензурою, тяжко було й за часописи, хоч попит за ними був тоді дуже сильний. Після довшого листування — як все — обіцяла редакція „Свободи" присилати до вільної розпродажі в таборі по 500 примірників кожного числа. Ця розпродажа йшла добре і її ведено в бюрі посередництва праці. Менше як 250 примірників ніколи не продавалося, а було, що й усі. Так щож — присилка була дуже неточна, майже все припізнена. Нарід допитувався за „Свободою" в суботу і неділю, тому, що набрався звички читати в ці дні ще з краю. Тимчасом присилка діставалася до табору — добре як у вівторок; звичайно в четвер або пятницю, коли вже появлялося нове число. Понаглювання були безуспішні. В часі перед Зеленими Святами, у травні 1915. року, коли вся увага була звернена на Італію, в таборі був такий навіжений веремій, що не 500, а кілька тисячок „Свободи" булоб безпечно тоді можна продати, якщо вони булиб. Така, може й незавинена неточність була зі шкодою і для видавництва і для табору. Її виправдує хіба воєнне лихоліття і важкі обставини, серед яких тоді наші видавництва появлялися.

Подібно було і з книжками. В часі окупації Галичини московськими військами, на запіллі дуже тяжко було за українську книжку; ця недостача діймаво відбилась і на ґміндівському таборовому житті. Люди бажали забити нудьгу читанням, та не було їм що подати. А у Відні, якщо й були які книжки, тяжко було їх допроситися. Щойно в половині серпня 1915. р. прислали до табору 300 молитвенників та по 100 примірників видань: „З великих днів", „Жовнірські пісні", „Слово о полку Ігоревім", „Рим а наші церковні постанови", „Ще не вмерла Україна" і „Тим, що полягли".

До справи часописів і книжок ставилась баракова управа байдуже, а то й неохоче. Годі було допроситися книгарської будки або крамнички, а хоч будьякого окремого кутика на розпродажу. Все обіцювали і — тільки. Отже в бюрі посередництва праці уладжено в ошкленій шафці тимчасово виставу книжок та часописів, яких розпродажу приймив на себе доброхіть професор Василь Грицевич. За той час, заки ми дочекались обіцяного окремого кіоску, відкрила „Взаїмна Учительська Поміч" у таборі свою крамничку з усяким писальним знадібям та книжками і там перебрала також дальшу кольпортажу часописів.

Хоч безпосередньо наміченою цілю тієї установи є — як каже сама назва — кооперативна поміч учительству і вона не була установою спеціяльно бараковою, проте її діяльність у таборі, головним чином перепродажа книжок і часописів, була для народу і в культурно-освітньому напрямі така хосенна, що годі її мовчанкою поминути. Вели її з прегарним успіхом учителі Генрик Коваль та Іван Гуменюк. Кінцевий білянс тієї установи мав у загальному обороті 17.635 корон, при кінцевій касовій готівці — 3.262 корон 75 сотиків. Зиски були призначені на стипендійний фонд для сиріт по народніх учителях. Ґміндівський відділ „Вз. Уч. Помочі" брав також діяльну участь у видавництвах Учительського Комітету у Відні. Його заходами видано: Ів. Франка: „Земле моя", Б. Заклинського: „Життя українського народу", „За Україну", зладжену Б. Лепким збірку „Червона Калина", „Співаник для української молодіжі", „Малу географію України" і „Воєнну читанку". Попит за тими видавництвами був несогірший, коли розійшовся увесь наклад (разом 21.000 примірників).

Ще одною важною для всіх установою була загальна „Рада виселенців". Ця „Рада", до котрої входили відпоручники всіх таборових установ, займалася, як найвища інстанція, всіми ділянками життя виселенців, справджувала прав-

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, **що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Конц. косметичні курси і курси лічничого масажу** Добрянської-Рогатин, Львів, Кохановського 15 а. Викладовці лікарі спеціялісти. Вписи розпочалися. Інтернат запевнений. 6—10

— **Зміна в концертах на Рідну Школу Марії Сокіл.** В речинцях, концертів, що їх уладжує українська оперова співачка Марія Сокіл на дохід Рідної Школи, зайшла зміна, викликана чисто технічними обставинами, а саме: у **Снятині** замісць у суботу 21. вересня відбудеться концерт у **неділю 22. вересня ц. р.** Концерти, визначені для Перемишля на 2-го жовтня й у Ярославі на 3-го жовтня ц. р., не відбудуться в тих речинцях, але щойно в листопаді. Дату подамо у свій час. — **Рідна Школа.**

— **Чайний вечір** „Молодої Громади“ і Українського Лікарського Т-ва відбудеться в пятницю 20. вересня в год. 8. веч. в клюбі Молодої Громади. Вступ для членів і запрошених гостей.

— **Вечір поезії.** Національний Музей задумав у звязку із святом свого 30-ліття крім малярської вистави та музичної частини свята, дати окремий вечір поезії дня 13. жовтня. У вечорі цьому візьмуть участь по змозі замітніші сучасні письменники старшого і молодшого покоління, навіть і позальвівські, якщо вони зможуть приїхати до Львова. Організаційний комітет цього вечора звернеться з особистими листами до кожного з намічених учасників, щоб не пізніше як до 1 жовтня прислав якийсь короткий свій твір, коли сам не зможе його читати. Авторів, які не схотять самі читати своїх творів, заступлять декляматори. На кожного автора передбачений приблизно час 5 хвилин. Вечір цей буде першим збірним виступом такої великої скількости наших письменників.

— **Львівський журнал про О. Новаківського.** У 27 ч. „Нових Часів“ находимо довшу статтю з життєписом і характеристикою творчости О. Новаківського пера Карла Курилюка. Автор підкреслює головно моменти впливів краківської школи на творчість нашого мистця.

— **Померла Марія Крушельницька.** З Харкова повідомляють, що там померла ц. м. жінка проф. Антона Крушельницького — Марія. Втративши двох синів Івана й Тараса, що їх большевики розстріляли, розпрощавшися з дочкою й двома молодшими синами, що їх большевики заслали на Соловки, опинившися в крайній нужді й беззахисности, Марія Крушельницька не видержала тяжких незаслужених ударів долі. Покійниця, з дому Слободівна (родилась 1876. року), як талановита акторка, та як письменниця, вийшовши за письменника проф. А. Крушельницького, покинула сцену й літературу.

— **Підмоги для студентів.** Ректорати вищих шкіл одержали розпорядок міністерства освіти у справі цьогорічної допомоги для академічної молоді. Допомога може бути ріжна, отже звичайні стипендії, допомога на студії з ректорських фондів, зворотні позички і відложення платности чесного. При признаванні полекш першенство мають діти державних урядовців і воєнних інвалідів. Подання за стипендії вносити до 30. вересня, за відложення платности чесного до 15. жовтня. При поданнях зазначити матковий стан родичів, число рідні і дотеперішній хід студій.

— **Гармонія в опері.** Дістаємо цікаву заяву підписану 8 артистами львівської опери, які протестують проти реклями оперової співачки Ванди Вермінської, що востаннє виступала у Львові. Протестують вони проти того, буцімто п. Вермінська зорганізувала теперішнє оперове „стаджіоне“, тоді, як усі заслуги цієї організації має довголітній директор опери у Варшаві, Софії та лодзької фільгармонії Мазуркевич. У Львові допомагав йому як адміністратор д-р М. Тірк. Там, де п. Вермінська організувала вистави сама, як недавно в Закопанім на „Святі гір“, імпреза скінчилась „скандалом“. Наука з цього ясна: можна мати добрий голос в опері, а зовсім фальшивий у реклямі.

— **Самогубство австрійського консуля.** У Лодзі застрілився австрійський консуль Ергардт Ріхтер, мабуть на тлі нервового розстрою. Консулят опечатали.

дивість усяких жалоб і висліди своїх доходжень разом з власною гадкою передавала таборовій управі, яка з тою опінією все рахувалася. Для всяких непорозумінь і терть серед власного громадянства була та „Рада“ останнім словом.

Так виглядає з двацятьлітньої віддалі в спогадах огляд і розвій культурно-освітньої організації в ґміндівському военному таборі. Властивий підмет тієї організації — народні маси — все був пливкий. Тому, коли мова про організаційні успіхи, вони не торкаються деяких конкретних осіб або груп, а всього народу як абстракційної цілости. Культурно-освітня організація у ґміндівському таборі, яка поступово підіймалась на щораз вищі щаблі, була властиво щойно школою організаційної праці для тих усіх, що в ній брали участь. Початкові розладдя і вивищування власних амбіцій дали дорогу ідейній організації, опертій на освідомленій, характерній дисципліні, від якої ніякі амбітні одиниці не посміли усуватися, ні проти неї кирпити. Це найбільший успіх ґміндівських культурно-освітніх організацій, що зуміли вкоротити самоволю та всі одиниці підчинити організації центральній і їх заставити до планової зорганізованої праці для добра свого народу.

І в цьому напрямі сповнив табор українських виселенців у Ґмінді перед народом та історією як слід своє важке завдання.

(Продовження буде.)

— **Загадочне вбивство у Львові.** Справа вбивства 40-літнього Авреля Ляденбергера у Львові окружена дивною тайною. Він мав малий партеровий дім при вул. Торосевича ч. 3, де жив як пустинник. Походив з інтелігентної родини і сам був освіченою людиною, бо скінчив хемічний виділ львівської політехніки. У своїм домі, зложенім із 7 кімнат, та запущенім до крайности, фабрикував спершу ріжні хемікалії та косметичні вироби, а коли два роки тому сталася експльозія, при якій він попікся, занехав хемію і почав виробляти ріжні лікарські приладди. Був притім диваком: сам варив собі їсти, прав білля, нікого до свого дому не впускав. Ціле помешкання було завалене ріжними знарядами, варстатами, машинами і лахміттям. Кажуть, що займався фабрикацією срібла і дехто уважав його навіть багатим, хоча поправді бідував і жив тільки з допомоги свого брата, якогось емеритованого урядовця зі Стрия. Бавився властиво в альхемію. Є здогади, що став жертвою бандитів, які вірили в його багатство. У звязку з тим арештовано в останньому часі нотованого злодія Нича.

— **Львівська хроніка.** При вул. Мучній арештовано Романа Гітнаровича, що вимантив 1.700 зол. від служниці Вікторії Мільдур, обіцюючи з нею оженитись. — В Кривчичах за личаківською рогачкою дістався під потяг півторалітний Ярослав Грицик. Напів живу дитину відставлено до шпиталю.

— **Обікрали самохід.** Жовківською шосою їхав самоходом зі Львова до Варшави представник фільмової фірми Фокс, Шварцвальд. Коли минув Збоїска побачив, що пропала велика валіза, яка була привязана ззаду до самоходу. Якісь злодії скористали видко з того, що самохід задержався на хвильку наслідком перешкоди, і перетявши ремені, якими валіза була привязана, вкрали її разом з ґардеробою вартости 2.000 зол. Пошкодований перервав їзду і повідомив про крадіж найближчий постерунок поліції.

— **Краєва хроніка.** Біля стації в Рудках на шляху Львів—Самбір потяг поштовхнув 9-літнього Миколу Колоду, якого в безнадійному стані привезли до львівського шпиталю. — Франц Савицький з Неверговець пов. Томашів повідомив поліцію, що ще 23. серпня ц. р. його жінка Антонина виїхала до Львова до лікаря і пропала без вісти. — Найвищий суд затвердив смертний присуд на Івана Луціва, господаря з Волі Довголуцької пов. Стрий, що збив свого 20-літнього сина Василя. — У Рівному відкрито 16 ц. м. волинські торги при участи представників уряду та господарських і суспільних кол. — Підчас пересування вагонів між Яворою та Туркою один вагон вискочив зі шин. Випадку в людях не було. — У Бордуляках (Брідщина) згоріла хата й господарські будинки Федька Іскевича. Шкоди є на 5.000 зол. — На площі тартаку А. Грубера в Рожневі волости Станиславчик згоріло з невідомих причин дощок вартости 500 зол. — У Бовдурах волости Лешнів згоріли будинки та живий і мертвий інвентар Мих. Грещука. Шкоди є на 2.000 зол.

— **Всі бальони знайшлися?** Крім двох бальонів (німецького і швайцарського), що осіли в Естонії, надіслали вістки також інші бальони, що вилетіли в неділю з Варшави. Другий німецький бальон „Гільдебрандт“ опав біля села Дулебні між Могилевом і Бобруйськом. Американський бальон спустився під Смоленськом. Біля Любич під Гомлем осів бельгійський бальон „Брюсель“. На схід від Бобруйська спустився французький бальон „Льорен“. Пять бальонів осіло в околиці Чернигова. Прийшла теж вістка про польський бальон „Косцюшко“, що осів біля місцевости Новобелая, на схід від Харкова. Він удержувався в повітрі 48 годин і здобув мабуть рекорд щодо часу та віддалі. Бальон „Бельгіка“ із залогою Демийтер і Гофман осів у місцевости Мілерово у віддалі 185 км. на північ від Ростова н. Доном, а около 1.400 км. від Варшави. Бальон „Варшава“ із залогою капітаном Янушем і поручником Ващаком осів недалеко залізничої стації Тільново на шляху Борисоглібськ—Сталінград, у віддалі около 1.500 км. від Варшави.

— **З Польщі.** Мешканець села Городненка пов. Білосток, Станислав Довґерт, вертаючи з війська, вискочив з потягу підчас руху, щоби скоротити собі дорогу і вдаривши головою об шину, згинув на місці. — В селі Величко згоріла загорода Йосифа Рогалі, причому згинула 9-літна дівчина, що ночувала в стодолі.

— **Страшна діточа забава.** В селі Рейдзіни під Ченстоховою діти лишені дома без опіки дібули сірники і рішили бавитися вогнем. Трилітній Зигмунт Врублевський обложив соломою 5-літню Софію Кмецік і підпалив її. Одіж на-

...щасливої дівчини спалахнула відразу вогнем. На крик дітей збіглися люди, одначе всяка поміч була спізнена. Попечена дитина вмерла серед страшних мук.

— **Як згинув Лепей?** „Прагер Прессе" повідомляє: В суботу 14. вересня коло год. 11-ої рано жандармська стежа стрінула в селі Репіночі 7 км. від Волового, відомого розбійника Ілька Лепея з його товаришем і спільником Юраем Клевцем. Після короткої стрілянини обом розбійникам вдалось втекти в напрямі села Річка. Одначе там подибали другу стежу жандармів і прийшло між ними до нової стрілянини. Ранений Лепей вспів ще переплисти ріку. На другім березі жандарми вісьмома стрілами вбили Лепея. Раненому Ю. Клевцеві вдалось втекти в напрямі села Новосільці. В неділю перед полуднем відбулася секція тіла Лепея, після чого влада віддала тіло Лепея його рідні з Волового, яка похоронила його на другий день. Ілько Лепей мав 40 років. За співучасть у вбивстві дістав 15 років вязниці. Торік вдалось йому втекти з вязниці і відтоді на спілку з Ю. Клевцем він доконав кілька грабункових убивств. Юрай Клевець має 28 років і походить із села Репінного недалеко Волового. Він є ще грізнішим розбійником, між був Лепей. Погоня за Клевцем триває далі.

— **Румунська національна геройка.** В Букарешті відкрито памятник Катерини Теодорів, побудований в самому центрі міста союзом румунських жінок. Відкриття відбулося з великою парадою при участи самого короля. Катерина Теодорів (Teodoriu) уродилася в 1898 р. в малій місцевости під Букарештом і ходила до середньої школи в столиці краю. З вибухом війни вступила до санітарного відділу, що опікувався транспортами ранених вояків, що приходили з фронту. Довідавшись про смерть свого брата, що поляг у бою, молода дівчина рішила пімститись. Переоділася за вояка і пішла на боєвий фронт. У 1916 р. вона була ранена і дісталася до шпиталю в Ясах. Коли подужала, її арештовано за ношення забороненого однострою. Але згодом її пустили на волю, зробили поручником і відзначили військовим хрестом. І 18-літня дівчина знову пішла зі своїм відділом на фронт. Тут згинула, прострілена ворожими кулями. Смерть Катерини Теодорів перейшла до історії, що назвала її національною геройкою Румунії.

— **Бійка божевільного з летуном на літаку.** Відомий у спортових колах „Безе баллю" Кенеке винайняв літак, щоб полетіти до Дітройту. Кенеке, що був пяний, підчас лету напав в алькоголічному божевіллі на летуна і його товариша. В малій кабіні літака прийшло до завзятого змагу. Кенека вдарили в голову й він утратив притомність. Летун щасливо осів. Удар, що його дістав божевільний був смертельний. З літака добули вже тільки трупа Кенеке. Летун і його товариш дістали багато ран у боротьбі з божевільним.

— **Сліди людини сперед 200 тисяч літ.** До Москви повернула наукова експедиція, що переводила досліди в районах: севастопільському, бахчисерайському і ялчинському. Вона зробила незвичайно цінні відкриття. На узгірі села Бачки, на лівому березі ріки Кача, відкрили оселю неандертальської людини, що жила в цих сторонах тому 200 тисяч літ. Знайшли кремінні знаряди. Досі оселі з тої доби находилися переважно в печерах. Це перший випадок віднайдення неандертальської людини на отвертому просторі. Біля цього числа вперше на Кримі знайшли цікаві рисунки, що походять мабуть з часів перед приходом скитів. Рисунки зроблені на висоті 2 метрів і 10 м. завдовшки. Оподалік села Чаркас Кермен знайшли сліди людини з пізньої доби сперед 25 тисяч літ. У тій самій місцевости під верствою глини знайшли теж сліди людини ще давнішої доби, а саме сперед 40 до 50 тисяч літ.

— **Ріжні вістки.** Австрійський уряд продовжив ще на 3 місяці заборону ввозити німецькі часописи. — Біблійне товариство в Льондоні поширило в 1934 р. 11 міл. примірників Біблії. — Губернатор Лівії Бальбо заборонив шлюби між мусулманами перед 15 р. життя. — У Мельбурні встановили два дні на боротьбу з мухами і вбили їх два міліони: за кожних 100 мух платило місто доляра. — 37 еспанських революціонерів, що брали участь в астурійському повстанні приїхали до Сов. Союзу і поселились у безплатних домівках. — На совітські військові маневри приїхала до Києва італійська, франц. і чехословацька військова місія. — У Брно радив цими днями конгрес міжнародніх жидівських атлетів „Маккабі". — Американські чемпіони бріджа Ґотліб і Шенкен приняли новий визов англійців з іншими партнерами; ставка 5 фунтів за кожних 100 очок. — Секретар британського посольства в Мексику, Фарґуар, і летун Білле вилетіли з Мексику 20 серпня через Аляску, Сибір, Харбін, Гонконг, Ірак і Льондон; тепер вони у Схід. Сибірі. — Льондонська поліція нагородить окремими значками і дипльомами шоферів, що за 15 літ не мали кари за неправильну їзду.

— **Львівська Рільнича Палата** повідомляє, що у фелейтоні „Наші риби", поміщеному в „Ділі" з 8. ц. м. зайшла помилка в реченні: „Є це інспектор риболовлі Рільничої Палати інж. Іван Якубовський", а саме в назвищі інспектора. На ділі інспектором годівлі риб львівської Рільничої Палати є п. інж. Ян Ґумовський.

З театру.

Великий Театр: „Музика на вулиці", комедія на 3 дії Шурека, у перерібці М. Гемара.

Називають цю песу зовсім фальшиво музичною комедією. Музика не творить її тла, ані не є складовою, рівнорядною її частиною — ані сценічним ані позасценічним супроводом. Три вуличні музики — герої цієї мельодрами настроюють нас приємно своїми мельодіями, не занадто частими ані штучно вставленими як це буває в оперетці або музичній комедії, де звичайно композитор дає свої вставки, мало журячись льогікою дії.

Одна дівчина як господиня та опікунка трьох вітрогонів мусить бодай одному впасти в око. А коли він стає одночасно її вибранцем і має такий гострий зір, що догляне ще й сусідку — веселу вдовичку, приятелі мають клопіт. Як бідолахи можуть від щастя, що впало їм з неба, потратити голови — бачимо це на веселім, дотепно зображенім прикладі. Нагадується мотив „Трійки гільтаїв". Усі три типи цієї комедії — живі і розмови їх повні соковитого гумору. Відомий варшавський гуморист, колись львовянин, Гемар, зумів цим розмовам надати льокальний кольорит, не забуваючи про всякі актуальні теми. Маємо запах Личакова, шибеничний крівовий гумор і чимало справді добрих дотепів і ситуацій. Грають першорядні актори: Леліва, Махальський і Кжемінський. Леліва, коли освідчується та Махальський, коли промовляє до пляшки — неарівнані. Симпатичну ролю передала нова артистка Ніна Вілінська. Песа має запевнений успіх.

м. р.

Відозви й комунікати.

ОДНОРІЧНА ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА В ЯВОРОВІ.

З початком цього шкільного року відкрито в Яворові однорічну Торговельну Школу „Р. Ш." до якої приймають хлопців і дівчат з підготовчою освітою, що відповідає 6. кл. гімназії або іншої рівнорядної школи.

Програма цієї нової школи подає всі основні відомости з торговлі, економіки, книговодства, кореспонденції, кооперації і т. д. Як у теорії, так і в практиці. Укінчення цієї школи відкриває перед абсольвентами широкі можливости праці в торговлі (кооперативній або приватній), книговодстві (бухгальтерії), в банках і взагалі в ріжних економічних підприємствах. Однорічна Торговельна Школа в Яворові є великим добродійством для нашої молоді, що за короткий час науки отвирає їй дорогу до праці й добробуту.

Школа міститься у прекраснім будинку гімназії, має відповідні кваліфіковані сили, є бурса, бібліотека, словом — усе, що сприяє науці.

При тому дуже важною справою є те, що шкільні оплати і ціле удержання учнів є надзвичайно дешеві.

Тому наша молодь повинна масово вписуватись до Однорічної Торговельної Школи в Яворові

Дивогляди.

НАЙБІЛЬША ВИНАГОРОДА ЗА ГУМОР.

Нюйорський комік Рак, що виступав у передміських мюзікголях дістав лист із суду із звісткою, що йому залишили спадщину 3 міл. дол. Він приняв це як злобний жарт. Тимчасом виявилося, що один купець-міліонер записав усе своє майно саме комікові, мотивуючи це тим, що Рак единий в останніх роках умів його розвеселити

ПИСАЛЬНА МАШИНКА ДЛЯ ГІЄРОГЛІФІВ.

Один нюйорський египтольог придумав машинку з усіми знаками, які є на египетських папірусах, щоб учені египтольоги не мусіли писати все рукою.

ПОЧТА РАКЕТАМИ.

До Кале приїхали два голяндські інжинірищоб зробити експерименти, чи не можна би між Англією й Францією пересилати листи — ракетами.

ДІБРАНА ПАРА.

Американський сенатор Вілям Мек-Аду, колишній міністер фінансів при Вільсоні, оженився цими днями втрете. Він має 72 роки, його жінка Доріс Кросс — 23. Те, що вона згодилась вийти за нього заміж можна пояснити тим, що вона — сестра милосердя.

ДЕРЕВА, ЩО НЕ ГОРЯТЬ.

В американськім стейті Джова вперше випробували при лісній пожежі дерева, яких вогонь не береться. Коли вибухла пожежа і дійшла до ряду цих дерев, вогонь зупинився.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Іван Саноцький, адвокат у Надвірній, передплатник „Діла", помер у неділю 15. вересня ц. р. у Надвірній, проживши 57 років. З Покійним зійшов у могилу добрий правник і визначний український громадянин, член численних наших товариств та установ. За часів української влади був д-р Саноцький повітовим комісарем у Надвірній і вивязався зі свого нелегкого завдання якнайкраще. В. Й. П.!

Дописи.

БЕЛЗЩИНА.

Свято читальні „Просвіти" у Ваневі. Дня 1. 9. ц. р. відбулося у Ваневі свято десятиліття істнування читальні „Просвіти". За цей час вибудовано дуже гарний дім з великою салею і це великий успіх читальні. Свято відбувалося у власній домівці, прибраній зеленю та прикрашеній портретами Шевченка і Франка. Відкрив свято місцевий парох о. Менцінський, що змалював значіння Просвіти та красномовними словами візвав присутніх ставати в ряди членів товариства. Від філії „Просвіти" в Белзі витав читальню голова Філії д-р Салагуб, який вказав на велику виховну ролю „Просвіти". Після того інжинір Бородайко з Белза привитав товариство від української кооперації. Промови переплітали гарні співи читальняного хору під проводом місцевого дяка В. Козицького. Свято закінчено народніми танцями. Воно полишило по собі милий спомин та захотило присутніх до дальшої праці на освітньому й економічному полі.

Концерт стрілецьких пісень у Белзі. Заходом філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Белзі відбувся у неділю дня 12. вересня концерт Стрілецьких Пісень. Концерт підготовив п. Е. Козак, диригент хору ревелерсів зі Львова. В програму концерту входив реферат про стрілецьку пісню д-ра Ковака Ст., адвоката в Белзі, вязанка стрілецьких пісень в укладі самих У. С. С. (Лепкого, Купчинського, Гайворонського) та кілька в укладі самого диригента, фортепянове сольо, яке відіграла п. З. Голічек з Осердова. Декілька пісень відспівав як соліст п. Е. Козак. Декламацію „Ода до пісні" виголосила П. Дзіка. Концерт зробив на присутніх гарне враження. Тому, що концерт був у будень, було мало людей з доокличних сіл. Дохід з концерту пішов на утревалення могил стрільців У. Г. А., яких на белзькім цвинтарі спочиває 76. Всі вони впали в боях за Белз від лютого до 14. травня 1919 року. Могили стрільців обведено цементовою обвідкою і поставлено на них хрести.

МОСТИЩИНА.

Лугове свято в Підгаті, пов. Мостиська. Дня 28. серпня ц. р. відбулося у нас лугове свято в 10-ліття основування Лугової Організації. Тому, що падав дощ, прибули тільки „Луги" з Ляшок Гостинецьких і Волі Арламівської. Від „Повітового Лугу" в Мостиськах прибув заст. голови п. Осип Федина. Виведено всі лугові вправи, як і на інших лугових святах. По святі на площі мала відбутись забава в читальні, але голова читальні Іван Степула замкнув читальняну домівку і не хотів дати її через те, що на загальних зборах 4. серпня луговики і луговички зажадали від нього, щоб уступив з головства „Лугу", бо не переводив ані вправ ані муштри, ані не приготовив „Лугу" до поїздки на Лугове Свято до Львова. На тих загальних зборах вибрано нового голову, п. Андрія Ґоувника, який і взявся за роботу в „Лузі".

СПОРТ.

РУХАНКОВІ ВПРАВИ В СОКОЛІ-БАТЬКУ.

Руханкова секція С.-Б. повідомляє, що з днем 23. вересня зачинаються в Соколі-Батьку правильні вправи всіх відділів.

Для членів години руханки відбуваються в понеділки і пятниці від год. 8—9.

Для членкиць: у вівтірки та четверги від год. 7.30 до 8.30.

Канцелярія С.-Б. приймає вписи нових членів в урядових годинах від год. 9—12. і вечорами та подає ближчі інформації про інші відділи.

Рух. секція С.-Б.

УЖГОРОД. С. К. РУСЬ — Ч. С. К. КОШИЦІ 5:3 (2:0).

Треті з черги змагання, розіграні С. К. Русь за мистецтво схілнословацько-закарпатської дивізії, вирішили ужгородці у свою користь і мають тепер на три змагання 3 здобуті пункти. Русь грала у складі: Бокшай, Радик, Паличчак, Бендас, Куруц, Іванчо, Крайник, Криж І, Кобзяр, Суховський, Ковач. Голі для Руси стрілили: Криж І (12. мін.), Кобзяр (15. мін.), Криж І (8. і 20. мін. другої половини) та Кобзяр (23. мін. др. пол.). Ужгородська преса підносить дуже добру гру Кобзяра і Крижа І., а далі Іванча і Бендаса та воротаря Бокшая.

УЖГОРОД. С. К. Русь І Б. — ЧСК Ужгород 1:1 (1:1).

Ширіть наш часопис!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

DOM, OSIEDLE, MIESZKANIE, miesięcznik. Warszawa 1935, R. VII. № 7.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 16. września 1935. R. 20, № 3.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa, 16. września 1935. R. 20, № 3.

MAŁY PŁOMYCZEK, Warszawa, 16. września 1935 R. 20. № 3.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome 1935. Année XXVI, № 8. Стор. 293—324.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 19. IX. год. 8. веч. Аб. І. „Музика на вулиці", муз. комедія.

Пятниця, 20. IX. год. 8. веч. Аб. І. „Музика на вулиці", муз. комедія.

Театр Різнородностей.

Четвер, 19. IX. нечинний.
Пятниця, 20. IX. нечинний.

Концерти Марії Сокіл на „Р. Ш."

Золочів 19. IX.
Снятин 22. IX.
Бучач 24. IX.
Чортків 25. IX.
Радехів 6. X.

Кіна.

АДРІЯ: „Син Конг-Конга" „Лови на тигра".

АПОЛЬО: „Золото" (з Бриґідою Гельм).

АТЛЯНТИК: „Борюся за життя" (Павло Муні).

ВАНДА: „Федора", „Ремо-Сатан".

ГРАЖИНА: „Кіт і скрипка".

КАСІНО: „Секвоя".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Мала неня" (з Франціскою Ґаль).

МАРУСЕНЬКА: „Людина-вовк".

МІРАЖ: „Цісарські лови".

МУЗА: „Мужчини в небезпечному віці", „Шукачки золота".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Леґіон безбожних".

ПАН: „Петербурські ночі", „Навіщо працювати" (Льорель і Гарді).

РАЙ: „Вероніка" (із Франціскою Ґаль).

СВІТ: „Для тебе співаю" (з Кепурою).

СОНЦЕ: „Світ без мужчин", „Вбивство в Шікаґо".

СТИЛЕВЕ: „Провокатор Азев" і ревія.

УТІХА: „Поїзд-примара" та ревія.

ХИМЕРА: „Каранґа".

Закордонне радіо.

Четвер, 19. вересня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.00, 19.20 Концерт, 22.10 Вес. мельодії. **Кошиці** (259,1) 17.40 Для Закарпаття (Спів: Аида Остапчук-Науменко), 18.30 Скрипка. **Прага** (470,2) 12.30, 15.00 Сальон. й легка музика. **Париж** (1648) 20.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 17.00 Пісоньки, 20.00 Симф. концерт. **Берлін** (356,7) 16.00 Пісні Крігера, 18.30 Солісти (форт., сп.), 19.00 „Лісові сцени" Шумана. **Кенігсвустергавзен** (1571) 20.45 Симф. конц., 22.30 Нічна музика. **Кельн** (455,5) 12.00 Музика. 17.00 Концерт, 20.19 Дівчата співають. **Мінхен** (405,4) 16.10 Солісти, 19.00 Відомі мельодії (спів, муз.). **Будапешт** (549,5) 13.30 Солісти, 21.40 Камер. концерт. **Мілано** (221,2) 11.30 Популярна музика, 17.05 Вок. концерт, 22.15 Танк. музика. **Рим** (420,8) 13.05, 19.15 Популярна й легка музика, 20.40 „Самсон і Даліля" оп. Сен-Саенса.

Пятниця, 20. вересня 1935.

Відень (506,8) 17.35 Форт. ресітал, 19.30 „Пуритани" оп. Белінія, 22.20 Популярна музика. **Кошиці** (259,1) 17.50 Нар. пісоньки й циг. музика, 20.15 Скрипка. **Прага** (470,2) 12.30 Сальон. музика, 18.00 Соната на скрипку та фортепіян Франкка, 20.40 Нар. пісоньки. **Париж** (1684) 20.45 „Ля Ґазет Монмартр" вес. авд., 22.50 Танк. музика. **Білгород** (437,3) 13.15, 20.00 Спів. **Берлін** (356,7) 9.00 Пісні, 14.15 Скрипка співає про кохання, 16.30 Музика, спів, репитації, 19.00 Симф. танки Ґріга, 20.55 Військ. марші Шуберта на форт. 4 руки. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Популярний концерт, 17.45 Суч. музика, 19.00 Спадаюче листя — концерт. **Кельн** (455,9) 12.00 Музика. **Ляйпціґ** (382,2) 16.00 Спів, музика, 20.15 Нім. пісні. **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні, 19.09 Вес. концерт, 23.00 Брамсові твори. **Будапешт** (550,5) 12.05 Скрипка, форт., 23.20 Циг. музика. **Мілано** (221,2) 11.30 Квінтет, 21.15 Популярна музика, 20.40 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 19. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. год. 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл. 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт (орх., репитації, сп.), 13.00 Улюблені пісоньки з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт орхестри мандолиністів, 16.00 Для дітей; В турецькій школі, 16.15 Нар. музика, 16.45 Сп. концерт, 17.00 Історія соціялізму в Польщі, 17.15 Гайдн: Квартет оп. 3. ч. 5, 17.35 Музика з гр. пл., 17.50 Про книжку: „Останнє признання Вол. Давида", 18.00 Форт. ресітал, 18.30. Руханка основа фіз. виховання, 18.40 Тур. інформатор, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Нутро — архитект. гутірка, 19.20 Реклям. концерт, 19.40, 19,49 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Сальон. музика в вик. малої орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Театр Уяви: „Секретарка сліпця" Люнцера й Вольфа, 21.40 Пісні в супр. форт., 22.05 Концерт в вик. симф. орх., 23.10 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 20. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Для ст. дітей: На пасовищі, 12.40 Інструм. музика з гр. пл., 13.25 Для жінок, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка муз. з ґр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт, 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для ст. дітей: Звірі, яких не любимо. 17.00 Репортаж, 17.15 Хвилина поезії, 17.50 Популярна музика з гр. пл., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Ресітал — альтівка, Листи та програми, 18.40 Спорт. гутірка. 18.45 Скр. ресітал Іллі Армарника в супр. фортепіяну, 19.00 Фейл.: Тяжке слово, 19.20 Реклям. концерт, 19.3 Комунікати, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. монольоґ, 20.00 Концерт легкої музики, 20.45 Веч. денник, 21., Танк. музика, 21.30 Із суч. Польщі, 21.35 Симф. концерт, 22.35 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32 зол.

Нім. марка 1·55—1·60, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінґи 26·10—26·25, австр. шілінґи 99·50 — 102, чеські корони 20·50—21·50, рум. леї 28·50—30·50, ліри 37·00—40·00.

Золото: Долари 9.00—9·02, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·60, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Доларівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 41·25—43·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Жито одноціле	12·25	12·50	12·25	12·50
Жито збірне	12·00	12·25	12·00	12·50
Ячмінь одн.	12·50	12·75		
Ячмінь на мл.	11·75	12·00	13.00	13·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18-го вересня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60	„
1 л. молока	0·13	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	3·40	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло вдержана, на молоко знижкова, сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. IX. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг** живої ваги птиці, льоко подвіря птахоямсарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 80 дкг.	за 1 кг.	0·80	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

ОПОВІСТКИ.

Т-ва „Боян" і „Сурма" повідомляють, що перша проба хору обох Товариства відбудеться в четвер 19. вересня ц. р. в год. 7.30 вечором в малій салі Т-ва ім. М. Лисенка. З уваги на недалекий концерт — участь всіх П. Т. Членів обох хорів конечна. Новик членів приймають секретарі обох хорів перед пробою. 373 2-2

Звичайні Загальні Збори кооп. „Українське Народне Мистецтво" відбудуться в четвер 26. вересня ц. р. в год. 5. попол. в льокалі Труду — Ринок 39/II. зі звичайним порядком нарад. Замкнення рахункові виложені для перегляду членів в льокалі кооперативи в урядових годинах від 9—2-гої. За Надзірну Раду: **Ірина Бонковська**, голова. **Марія Мельник**, секретарка. 377

Вп. П. Членам Кружка „Рідної Школи" в Зборові, які занялися переведенням публичної збірки на ціли „Рідної Школи" в часі празника, дня 19. серпня 1935 р. в Зборові, висловлює Старшина Товариства прилюдну подяку. Заразом подає Старшина Товариства до публичного відома, що ця збірка принесла квоту 165 зол., яку обернено в цілости на покриття видатків реставрації дому „Рідної Школи" в Зборові. — **Старшина Кружка.** 381

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.